

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 397/2013-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. M., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou A., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa Mgr. M. G., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 22, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-2T/33/2008-104670 z 3. mája 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 10/2011 zo 14. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2012 doručená sťažnosť Ing. F. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 22, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1

a 3 písm. b) a c) a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Špecializovaného trestného súdu (ďalej aj „špecializovaný súd“) č. k. PK-2T/33/2008-104670 z 3. mája 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 To 10/2011 zo 14. júna 2012.

Sťažovateľ bol rozsudkom špecializovaného súdu z 3. mája 2011 uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní osem rokov a šesť mesiacov. Najvyšší súd odvolanie sťažovateľa zamietol ako nedôvodné.

Skutok, za ktorý bol sťažovateľ odsúdený, pozostáva z dvoch čiastkových útokov, ktoré spája rovnaký spôsob vykonania (modus operandi), a ich podstatou je, že sťažovateľ ako konateľ obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., a neskôr ako predseda predstavenstva B. vylákal od individuálnych vkladateľov finančné prostriedky, zneužívajúc pritom ich dôveru a sľubujúc im aj za pomoci klamlivej reklamy vysoké výnosy pri minimálnom, resp. nulovom riziku, hoci vedel, že sľubované záväzky nebude môcť splatiť.

Sťažovateľ uvádza, že rozhodujúcim dôkazom, na základe ktorého špecializovaný súd založil svoj rozsudok, bol znalecký posudok vypracovaný Ú. č. 176/2002 z 8. decembra 2003 (ďalej len „namietaný znalecký posudok“). Sťažovateľ spochybňoval hodnovernosť a objektívnosť tohto znaleckého posudku vo vyjadrení k obžalobe, v odvolaní proti rozsudku, v doplnení odvolania a podáva námietky proti nemu aj v sťažnosti ústavnému súdu. Podstatou jeho námietok je tvrdenie, že znalecký posudok bol vypracovaný osobami, ktoré neboli zapísané do zoznamu znalcov, a to napriek tomu, že v danom odbore bolo dostatok znalcov zapísaných v zozname vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Osoby, ktoré sa podieľali na vypracovaní posudku a neboli znalcami, zložili v konaní pred špecializovaným súdom sľub a boli vypočuté ako tzv. znalci ad hoc. Sťažovateľ považuje za neprípustné, aby znalci ad hoc hodnotili v konaní pred špecializovaným súdom závery znaleckého posudku, na vypracovaní ktorého sa sami podieľali. Uviedol tiež, že znalecký posudok neobsahoval znaleckú doložku, ktorá je obligatórnou náležitosťou znaleckého posudku podľa § 17 ods. 3 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch

a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch“). Sťažovateľ spochybňuje aj správnosť záverov znaleckého posudku s poukazom na nesprávnu metodiku použitia a hodnotenia ekonomických ukazovateľov.

V súvislosti s ekonomickými údajmi, ktoré boli podkladom na vypracovanie znaleckého posudku a boli zaznamenané na CD nosičoch, sťažovateľ poukazuje na to, že v trestnom konaní nebol vydaný príkaz sudcu ani prokurátora na uchovanie počítačových údajov, hoci tento je potrebný podľa § 90 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) účinného od 1. januára 2006 a podľa názoru sťažovateľa bol potrebný aj podľa § 88e zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005. Na základe toho tvrdí, že došlo k neoprávnenému zásahu do práv obchodnej spoločnosti D., spol. s r. o., v rozsahu nezákonného vytvorenia kópií počítačových údajov, a preto je nezákonným dôkazom aj znalecký posudok vypracovaný z takto získaných podkladov. Zároveň tým podľa sťažovateľa došlo aj k neoprávnenému zásahu osobnostnej povahy, a tým aj k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 22 ústavy a čl. 8 dohovoru. Okrem toho spochybňuje aj čitateľnosť týchto CD nosičov pre potreby znaleckého skúmania, keďže znalec, ktorý vyhotovil záznamy zo zaistených počítačov, sa pri výsluchu v konaní pred špecializovaným súdom vyjadril, že v dobe jeho výsluchu už záznamy neboli čitateľné.

Sťažovateľ uvádza, že súčasťou súdneho spisu sú aj znalecké posudky vypracované znaleckými organizáciami pre obchodnú spoločnosť D., spol. s r. o., pričom sťažovateľ namieta rozpor medzi závermi týchto posudkov a namietaným znaleckým posudkom. Podľa názoru sťažovateľa môžu byť tieto rozpory odstránené len vykonaním kontrolného znaleckého skúmania, ktorého vypracovanie zadal E. O tejto skutočnosti informoval najvyšší súd, ktorý však rozhodol bez toho, aby vyčkal na jeho predloženie, a návrh na vykonanie kontrolného znaleckého posudku zamietol.

Sťažovateľ namieta, že *„Konajúce súdy sa náležite nevysporiadali so všetkými nezrovnalosťami vo vykonaných dôkazoch, na ktoré som poukazoval a odmietli sa zaoberať*

mnou navrhnutými dôkazmi a to najmä Kontrolným znaleckým posudkom, ktorý ako jediný dôkaz mohol prispieť k odstráneniu akýchkoľvek pochybností o mojej vine prípadne nevine“. Týmto postupom malo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) dohovoru.

Namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ odôvodňuje tým, že vzhľadom na neskončené konkurzné konanie nemohol mať špecializovaný súd ustálenú výšku spôsobenej škody ako kritérium, od ktorého odvodil svoju príslušnosť na konanie. Okrem toho, po vyhlásení nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 konal vo veci ďalej špecializovaný súd, pričom sťažovateľ namieta, že sa tak stalo bez riadneho pridelenia jeho trestnej veci v súlade s rozvrhom práce špecializovaného súdu a vo veci konal sudca, ktorý nebol na tento súd pridelený, dočasne pridelený alebo preložený na výkon funkcie Súdnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) v súlade s čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy.

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy aj tým, že vykonaným dokazovaním nebol preukázaný úmysel ako subjektívna stránka trestného činu, a teda neboli splnené všetky základné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu. V tejto súvislosti poukazuje aj na záver znaleckého posudku znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie, z ktorého vyplýva, že *„znalec nepozoroval sklony k podvodnému konaniu a navyiac, že obžalovaný nemohol vzniknutú situáciu ovplyvniť cez vôľovú zložku“.* Sťažovateľ je presvedčený, že jeho konanie treba posudzovať výlučne z hľadiska obchodnoprávneho, pretože *„V priebehu konania mi nebol preukázaný podvodný úmysel, ale vznik škody považujem ako výlučne následok objektívneho znemožnenia vo vyplácaní poškodených zapríčinené vyhlásením konkurzu.“*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí. Vo veci samej navrhol,

aby ústavný súd rozhodol nálezom, že boli porušené jeho základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru rozsudkom špecializovaného súdu č. k. PK-2T/33/2008-104670 z 3. mája 2011 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 10/2011 zo 14. júna 2012 a aby tieto rozhodnutia zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz (ďalej aj „oznamovateľ“) listom z 28. marca 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámil, že vo veciach uvedených v oznámení je členom senátu IV. ÚS (ako sudca spravodajca, resp. člen senátu). Vo všetkých uvedených veciach figuruje na strane odporcu (aj) najvyšší súd, a to v rámci jeho rozhodovacej činnosti (trestnoprávnej, občianskoprávnej, obchodnoprávnej a správnej). Oznamovateľ, aj keď sa necítil byť v uvedených veciach predpojatý pri výkone funkcie sudcu a bol pripravený rozhodnúť o sťažnostiach objektívne a nestranne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie JUDr. Š. H. (predsedu najvyššieho súdu) z 22. februára 2013 proti jeho osobe, ako aj (ii) JUDr. Š. H. v televízii 21. februára 2013 a 11. marca 2013 prezentované osobné invektívy proti jeho osobe predložil vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Prvý senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 rozhodol, že sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 11117/2012 nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie. V nadväznosti na to IV. senát ústavného súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľa pokračoval ďalej v konaní.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z princípu subsidiarity vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

1. K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-2T/33/2008-104670 z 3. mája 2011

Zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu vyplýva, že na preskúmanie postupu a rozsudku špecializovaného súdu bol príslušný najvyšší súd v odvolacom konaní, a preto ústavný súd sťažnosť v časti, ktorá smerovala proti postupu a rozsudku špecializovaného súdu, odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 10/2011 zo 14. júna 2012

Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ uvádza, že dovolanie v jeho veci nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy, pretože dovolací súd je viazaný

zisteným skutkovým stavom a nemôže v dovolacom konaní skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ani dopĺňať dokazovanie vykonaním kontrolného znaleckého posudku. Dovolanie sťažovateľ preto nepodal a obrátil sa na ústavný súd, od ktorého žiada, aby hodnotil skutkové závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe nimi vykonaného dokazovania a ktoré považuje za nesprávne.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie vykonané všeobecnými súdmi (IV. ÚS 614/2012). Ústavný súd je pri uplatňovaní svojej právomoci viazaný ústavným princípom vyjadreným v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon, a teda nemôže vykonávať svoju právomoc podľa čl. 127 ústavy spôsobom, ktorý prislúcha všeobecným súdom.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

V súdnom konaní, ktoré je vybudované na princípe dvojinstančnosti, je vykonávanie dokazovania sústredené v trestnom konaní do štádia hlavného pojednávania pred súdom prvého stupňa a môže byť doplnené v odvolacom konaní. Takto zistený skutkový stav by mohol byť predmetom posúdenia namietaného porušenia základných práv ústavným súdom v tom prípade, ak by skutkové závery, ktoré boli základom pre výrok o uznání viny a uložení trestu, boli v extrémnom nesúlade s vykonaným dokazovaním v tom zmysle, že by tieto závery nebolo možné vyvodiť v procese hodnotenia dôkazov za použitia princípov formálnej logiky zo súdom vykonaného dokazovania.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu požiadavku preskúmať zákonnosť vykonaného dokazovania, ústavný súd nemá právomoc vyjadrovať sa k prípadným závažným právnym pochybeniam pri vykonávaní dokazovania, pretože na ich posúdenie je príslušný najvyšší súd v mimoriadnom opravnom konaní na základe dovolania. Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Sťažovateľ tvrdí, že rozhodnutie je založené na nezákonnom dôkaze. Takýto dôkaz by v súdnom konaní nemohol byť vykonaný zákonným spôsobom, pretože dokazovaním nie je len získavanie dôkazov vykonávaním dôkazných prostriedkov v súdnom konaní postupom podľa Trestného poriadku, ale jeho súčasťou je aj posúdenie zákonnosti získania týchto dôkazných prostriedkov. Posúdenie zákonnosti dokazovania však nie je úlohou ústavného súdu, ale v danom prípade najvyššieho súdu v dovolacom konaní. Sťažovateľ sa týmto spôsobom mohol a mal domáhať v trestnom konaní aj ochrany svojho základného práva podľa čl. 22 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru, ktorých porušenie namieta z rovnakých dôvodov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré odôvodňuje tým, že v jeho veci konal a rozhodol špecializovaný súd, hoci nemal ustálenú výšku spôsobenej škody, ako rozhodné kritérium na určenie vecnej príslušnosti. K tejto námietke je potrebné uviesť, že ak vo veci rozhodol nepríslušný súd, je táto skutočnosť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Na posúdenie uvedenej námietky je teda príslušný dovolací súd. Táto okolnosť vylučuje možnosť uplatnenia právomoci ústavného súdu.

Sťažovateľ namieta porušenie označených práv aj tým, že jeho trestná vec nebola pridelená v súlade s rozvrhom práce a o veci rozhodoval sudca (vo veci rozhodoval senát, námietka sťažovateľa smeruje len proti predsedníčke senátu, pozn.), ktorý nebol do svojej funkcie kreovaný ústavne konformným spôsobom podľa čl. 141a ods. 4 písm. b) ústavy.

Táto námietka sa v podstate vzťahuje na všetkých sudcov špecializovaného súdu, z čoho vyplýva, že podľa sťažovateľa by v jeho veci nemohol konať žiadny zo sudcov špecializovaného súdu (argumentum ad absurdum). Ústavný súd sa k obsahovo totožným námietkam už vyjadril vo svojich rozhodnutiach (napr. III. ÚS 330/09, IV. ÚS 448/2011).

Sťažovateľ vychádza z argumentov, že nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 bol vyslovený nesúlad zákona č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ustanovení ďalších relevantných právnych predpisov s príslušnými článkami ústavy a záväznej medzinárodnej zmluvy, na základe čoho uvedený zákon ku dňu vyhlásenia predmetného nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 17. júla 2009 stratil účinnosť. Trestnú vec sťažovateľa prevzal novovzniknutý súdny orgán – špecializovaný trestný súd zriadený zákonom č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 291/2009 Z. z.“) Sťažovateľ tak namieta neústavnosť postupu zákonodarcu, ktorý si podľa neho osvojil právomoc patriacu podľa ústavy výlučne súdnej rade a rozhodol sám o pridelení sudcov pre novovzniknutý súdny orgán. Kľúčová námietka sťažovateľa sa teda netýka pochybení v procesnom postupe špecializovaného súdu pri prerokovávaní jeho veci, ale poukazuje na porušenie pravidiel ústavnosti a zákonnosti pri pridelení členov rozhodujúceho senátu na Špecializovaný trestný súd v súvislosti s prijatím novej právnej úpravy, a to zákona č. 291/2009 Z. z.

Tak, ako to uvádza samotná dôvodová správa k zákonu č. 291/2009 Z. z., „kontinuitu pri prechode právomoci špeciálneho súdu na špecializovaný trestný súd zabezpečil samotný zákon č. 291/2009 Z. z.“, ktorého čl. II novelizoval zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006“) tak, že za § 567e vložil § 567f, ktorý v odseku 1 zakotvil, že vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, je príslušný na konanie Špecializovaný trestný súd, ak ďalej nie je ustanovené inak, a ktorého čl. XII novelizoval zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb.

Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) tak, že za § 18h vložil § 18i, ktorý ustanovil, že výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane prechodu správy majetku štátu, práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných obdobných právnych vzťahov a práv a povinností z osobných vzťahov sudcu k štátu prechádza dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zo špeciálneho súdu na Špecializovaný trestný súd.

Ústavný súd zdôrazňuje, že všetky orgány verejnej moci vrátane ústavného súdu musia vychádzať z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení zákona č. 291/2009 Z. z., a preto nemôže v rámci konania o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde skúmať ústavnosť predmetného právneho predpisu. Priestor na riešenie uvedenej otázky poskytuje iba konanie o súlade právnych predpisov podľa § 37 a nasl. zákona o ústavnom súde, na iniciovanie ktorého navyše v zmysle právnej úpravy [§ 37 ods. 1 s odkazom na § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde] nie je sťažovateľ aktívne procesne legitimovaný.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre predovšetkým zdôrazňuje, že „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom.“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore

s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

Za tohto stavu ústavný súd dospel k záveru, že ani pri zohľadnení požiadavky materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd nie sú v danom prípade splnené podmienky na zásadný odklon od jeho doterajšej stabilizovanej judikatúry, ktorá vychádza z ústavnej a zákonnej úpravy, a preto sa nemôže v tomto konaní zaoberať meritórnymi argumentmi sťažovateľa obsiahnutými v jeho sťažnosti. Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa v tejto časti sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že nie je daná príčinná súvislosť medzi označenými základnými právami a namietaným postupom najvyššieho súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv aj nesprávnym právnym posúdením skutku, v dôsledku čoho je pozbavený osobnej slobody v rozpore so základným právom na osobnú slobodu zaručeným čl. 17 ods. 2 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Sťažovateľ tvrdí, že vykonaným dokazovaním nebol preukázaný úmysel spáchať trestný čin, a jeho konanie a prípadná zodpovednosť za nedodržanie zmluvného záväzku by mali byť posudzované výlučne podľa predpisov civilného práva, v dôsledku čoho tvrdí, že je poškodený v danej veci.

K vecnej stránke tejto námietky sa ústavný súd nemôže vyjadriť, pretože nesprávne právne posúdenie zisteného skutku je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pokiaľ teda sťažovateľ namieta, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že bol naplnený niektorý z obligatórných znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu, namieta tým nesprávnu aplikáciu hmotného práva. Na posúdenie tejto námietky je príslušný najvyšší súd v dovolacom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Ústavný súd v rámci svojej právomoci nemôže autoritatívne rozhodnúť o tom, či sťažovateľove tvrdenia v skutočnosti spĺňajú alebo nespĺňajú dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku. To môže posúdiť a rozhodnúť o tom iba dovolací súd. Ústavný súd však v tomto konkrétnom prípade konštatuje, že sťažovateľove námietky tak, ako ich ústavnému súdu predostrel, sa javia ako dovolacie dôvody.

Ústavný súd je viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy a svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže vykonávať v rozpore s ústavným princípom subsidiarity. Trestný poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorého účelom je náprava právnych pochybení v právoplatne skončených konaniach a ktorý je sťažovateľ oprávnený využiť na posúdenie podstatnej časti jeho argumentácie. Až preskúmaním namietaných právnych pochybení príslušným súdom v trestnom konaní možno posúdiť sťažovateľom namietané porušenie princípov spravodlivého súdneho konania, a tým aj porušenie základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v konaní pred ústavným súdom.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd v záujme právnej istoty sťažovateľa poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), v ktorých vyslovil, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. V prípade, ak by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V danom prípade sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu založenú na argumentácii, ktorá svojím obsahom smeruje k naplneniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), g) a i) Trestného poriadku, pričom z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nepodal dovolanie. Za daných okolností považuje ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu za predčasne podanú, a teda v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za neprípustnú.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu nebol dôvod rozhodnúť osobitne o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti sťažnosťou napadnutého rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2013